

Emma Huhta ja Linnea Myllymäki

Kotisynnytys naisen valintana Suomessa, Alankomaissa ja Iso-Britanniassa

Katsaus kirjallisuuteen

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Kätilö AMK

Hoitotyön koulutusohjelma

Opinnäytetyö

18.4.2017

Tekijä(t) Otsikko	Emma Huhta ja Linnea Myllymäki Kotisyntytyksen naisen valintana Suomessa, Alankomaissa ja Iso-Britanniassa
Sivumäärä Aika	28 sivua + 3 liitettä 18.4.2017
Tutkinto	Kättilö AMK
Koulutusohjelma	Hoitotyön koulutusohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	Kättilötyö
Ohjaaja(t)	Lehtori TtT Leena Hannula
Tässä opinnäytetyössä tutkittiin kotisyntytystä naisen valintana Suomessa, Alankomaissa ja Iso-Britanniassa. Raskaana olevat naiset valitsevat yhä useammin synnytyksipaikakseen kodin tavoitellessaan mahdollisimman luonnollista synnytystä. Alankomaissa ja Iso-Britanniassa nainen voi halutessaan valita kotisyntytyksen, kun taas Suomessa äitiyshuoltojärjestelmä ei tarjoa kotisyntytystä vaihtoehtona synnyttävälle naiselle. Opinnäytetyön tavoitteena oli tuottaa tietoa kotisyntytyksistä ja kuvata syitä, jotka johtavat kotisyntytysten valintaan. Opinnäytetyö toteutettiin integroituna kirjallisuuskatsauksena. Systemaattisella tiedonhauella kirjallisuuskatsauksen aineistoksi saatiin yhteensä kymmenen tutkimuskysymykseen vastaavaa tutkimusta Suomesta, Alankomaista ja Iso-Britanniasta. Aineisto analysoitiin induktiivisen sisällönanalyysin menetelmin. Sisällönanalyysi tehtiin kaikille kolmelle maalle erikseen, jotta oli mahdollista pohtia maiden välisiä yhtäläisyyksiä ja toisaalta myös vertailla niiden eroavaisuuksia. Kirjallisuuskatsauksen tulokset olivat hyvin samankaltaisia kaikissa kolmessa tarkastellussa maassa. Keskeisiä naisen valintaan vaikuttaneita syitä olivat: koti miellyttävänä ympäristönä, läheisten merkitys, itsemääräämisoikeuden toteutuminen, aiempi synnytyskokeemus ja käsitys synnytyksestä luonnollisena tapahtumana. Suomessa lisäksi kättilön saataavuus ja kotisyntytyksistä saatavilla oleva tieto vaikuttivat synnytyksipaikan valintaan. Kotisyntytyksiä on Suomessa tutkittu vähän. Tuore tutkimustieto kotisyntytyksistä on tarpeen niiden määrän kasvaessa niin terveydenhuollon ammattilaisten kuin kotisyntytystä suunnittelevien naisten tiedolliseksi tueksi. Lisätutkimusta tarvitaan kotisyntytysten turvallisuudesta ja siitä, miten äitiyshuoltojärjestelmää tulisi kehittää raskaana olevien näkökulmasta.	
Avainsanat	kotisyntytyksen, naisen valinta, Suomi, Alankomaat, Iso-Britannia, kirjallisuuskatsaus

Author(s) Title	Emma Huhta and Linnea Myllymäki Home birth as a woman's choice in Finland, the Netherlands and the United Kingdom
Number of Pages Date	28 pages + 3 appendices 18 April 2017
Degree	Bachelor of Health Care
Degree Programme	Nursing and Health Care
Specialisation option	Midwifery
Instructor(s)	Leena Hannula, Senior Lecturer
This thesis explored the reasons behind women's decisions to have a home birth in Finland, the Netherlands and the United Kingdom. The number of home births is constantly rising; while pursuing the most natural form of giving birth many pregnant women choose home. In the Netherlands and the United Kingdom women are free to choose home birth whereas in Finland the public health care system does not offer that choice. The aim of the thesis was to bring forth information about home births and to describe the reasons why women decide to give birth at home. The thesis was carried out as an integrated literature review. A systematic search was conducted to find ten different researches that answered the research problem from Finland, the Netherlands and the United Kingdom. The material was then analyzed by using inductive content analysis. The content analysis was used for each country individually to make it possible to find similarities as well as differences between the countries. The results of the literature review were very similar in all three countries. The main reasons behind the women's choices were: the pleasant environment of home, the importance of family, self-determination, previous birth experience and the idea of giving birth as a natural event. In addition to these in Finland the availability of midwives and the information about home birth influenced the decision. In Finland, a small amount research has been carried out about giving birth at home. As the number of home births rises new information is required to educate the health care professionals and to ensure the safety of women planning a home birth. More research is needed regarding the safety of giving birth at home and about how the maternity care system can be improved from pregnant woman's point of view.	
Keywords	home birth, woman's choice, Finland, Netherlands, United Kingdom, literature review

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Kotisyntytykset ja raskaudenaikainen hoito	2
2.1	Synnytyskulttuurin muutokset	2
2.2	Suunniteltu kotisyntytyys	3
2.3	Raskauden aikainen hoito Suomessa, Alankomaissa ja Iso-Britanniassa	3
2.4	Kotisyntytykset Suomessa	5
2.5	Kotisyntytykset Alankomaissa	6
2.6	Kotisyntytykset Iso-Britanniassa	6
3	Opinnäytetyön tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymys	7
4	Opinnäytetyön toteutus	7
4.1	Menetelmänä kirjallisuuskatsaus	7
4.2	Aineiston keruu	8
4.3	Sisällönanalyysi	11
5	Tulokset	13
5.1	Kotisyntytyys naisen valintana Suomessa	14
5.2	Kotisyntytyys naisen valintana Alankomaissa	17
5.3	Kotisyntytyys naisen valintana Iso-Britanniassa	19
6	Pohdinta	20
6.1	Tulosten tarkastelu	21
6.2	Luotettavuus ja eettisyys	23
7	Johtopäätökset ja jatkotutkimusehdotukset	25
	Lähteet	27
	Liitteet	
	Liite 1. Tiedonhaku	
	Liite 2. Analyysikehys	
	Liite 3. Sisällönanalyysi	

1 Johdanto

Monet naiset valitsevat synnytyspaikakseen sairaalan, jossa synnytyksen seuraamiseen käytetään korkealaatuista teknologiaa (Coxon – Sandall – Fulop 2013). Kuitenkin vain hyvin pieni osa synnyttävistä naisista ja vastasyntyneistä tarvitsee erikoispalveluita, eli huipputason tekniikkaa sekä anestesia-, lasten- ja synnytyslääkäreiden asiantuntemusta (Miettinen 2013: 152–153). Suomessa sairaalaa suositellaan ensisijaiseksi synnytyspaikaksi kaikille synnyttäjille (Klemetti – Hakulinen-Viitanen 2013: 257). Kotisyntyneiden määrä kuitenkin lisääntyy Suomessakin jatkuvasti (Jääskeläinen – Vierimaa 2015: 2), minkä takia ne ovat aiheena ajankohtaisia.

Länsimaissa medikalisaation riskien ja seurausten vuoksi lääkitystä sekä teknologian käyttöä on haluttu vähentää synnytysten hoidossa, mikä on osaltaan aikaansaanut kotisyntyneiden hyväksyntää ja kysynnän kasvua. Euroopassa kotisyntytykset ovatkin osana äitiyshuoltojärjestelmää kaikissa muissa maissa paitsi Suomessa ja Portugalissa. (Miettinen 2014: 156.) Aihe koskettaa siis sekä kättilökoulutusta että työelämässä olevien kättilöiden osaamista ja uraa, mikäli tulevaisuudessa Suomessa kotisyntyneiden määrä tulee entisestään kasvamaan ja ne tullaan liittämään julkisen terveydenhuollon piirissä mahdolliseksi synnytyspaikan valinnaksi raskaana oleville naisille.

Opinnäytetyössä tutkittiin integroidun kirjallisuuskatsauksen keinoin kotisyntytyksiin liittyvää aihetta; mitkä tekijät vaikuttavat naisen päätökseen synnyttää kotona Suomessa, Alankomaissa ja Iso-Britanniassa. Luonnollisuus ja perhekeskeisyys tulevat edelleen voimistamaan asemaansa synnyttäjien keskuudessa lääketieteellisten keinojen rinnalla. Opinnäytetyön tarkoitus on tuottaa tietoa kotisyntytyksistä ja syistä, miksi naiset valitsevat synnytyspaikakseen kodin. Tämän aiheen perusteella muodostui opinnäytetyön tutkimuskysymys, jonka pohjalta kotisyntytyksiä ja naisen synnytyspaikan valintaan liittyviä syitä lähdettiin tarkastelemaan. Suomen lisäksi tarkasteltaviksi maiksi valikoituivat Alankomaat ja Iso-Britannia, sillä niissä kotisyntytykset ovat yleisempiä kuin Suomessa ja niiden yhteiskuntarakenteet ja terveydenhuoltojärjestelmät muistuttavat sekä toisiaan että Suomea. Näin tulosten nojalla voitiin pohtia mahdollisia syitä maiden yhtäläisyyksille ja toisaalta myös vertailla maiden eroavaisuuksia kotisyntytyksiin liittyen.

2 Kotisynnytykset ja raskaudenaikainen hoito

Tässä luvussa tarkastellaan synnytyskulttuuria, raskaudenaikaista hoitoa ja kotisynnytyksiä Suomessa, Alankomaissa sekä Iso-Britanniassa.

2.1 Synnytyskulttuurin muutokset

Kun Suomessa alettiin vuonna 1816 kouluttaa kättilöitä, koulutetut kättilöt korvasivat maallikkoja kotisynnytyksien ensisijaisina avustajina. Vaikka kättilöiden määrä kasvoi, vielä 1900-luvun alussa varsinkin maaseudulla suuren osan synnytyksistä hoiti maallikkoasiantuntija. Valtion avustuksella maalaiskuntiin palkattiin kunnankättilöitä ja kansanvalistuksen avulla pyrittiin saamaan aikaan muutosta synnytyksien hoidossa. Kättilöiden työn kautta hygieniaan alettiin kiinnittää enemmän huomiota ja synnytyslaitoksissa käytettäviä hygieniakäytäntöjä tuotiin myös kotisynnytyksiin. Muutokset aiheuttivat kuitenkin vastarintaa varsinkin köyhempien äitien keskuudessa, sillä heillä ei aina ollut mahdollisuutta valmistautua synnytykseen kättilöiden edellyttämällä tavalla. Koulutettujen kättilöiden kautta naisten väliset suhteet alkoivat muuttua ja perinteiset käsitykset äitiydestä sekä synnytyksestä kumoutua. (Honkasalo ym. 2003: 46–62.)

Myös Suomessa synnytyskulttuurissa tapahtunut suurin muutos oli synnytysten nopea siirtyminen kotioloista sairaaloihin 1900-luvun puolivälissä. Usko tieteeseen sekä teknologiaan ja yhteiskunnan modernisoituminen edesauttoivat synnytysten lääketieteellistämistä ja valtion tuen avulla synnytykset alkoivat siirtyä sairaaloihin. Kaupungeissa muutos oli nopeampaa ja synnytyssairaaloiden maine köyhien kaupunkilaisten synnytyspaikkana muuttui, kun uusia kunnallisia sekä yksityisiä sairaaloita perustettiin. Samalla äitiysneuvolaverkko laajeni ja sairaalatoimintaa, äitiysneuvontaa, rokottamista sekä kättilökoulutusta kehitettiin. Äitiyshuollon parantuessa ja synnytysten siirtyessä sairaaloihin äiti- ja lapsikuolleisuus pienenivät; sairaalasta tuli naisille houkutteleva synnytyspaikka. (Honkasalo ym. 2003: 50–62.)

Viime vuosina länsimaissa lääkitystä ja teknologian käyttöä on haluttu vähentää synnytysten hoidossa medikalisaation riskien ja seurausten vuoksi. Tämä on aiheuttanut osaltaan kotisynnytysten hyväksyntää ja niiden määrien kasvua. (Miettinen 2014: 156.) World Health Organization eli WHO on antanut kymmenen perinataalihoidon periaatetta, joissa ilmaistaan myös, että normaalin raskauden ja syntymän hoidossa tulisi välttää

medikalisaatiota. Tarvittava hoito tulisi tehdä mahdollisimman vähin vaadittavin toimenpitein ja teknologiaa tulisi käyttää mahdollisimman vähän. Sen lisäksi hoidossa tulisi huomioida naisen päätäntävalta. (Chalmers – Mangiaterra – Porter 2001: 203.)

2.2 Suunniteltu kotisyntytyys

Suunnitellussa kotisyntytyksessä nainen synnyttää suunnitellusti omassa kodissaan tai muussa valitsemassaan sairaalalle vastakkaisessa paikassa, valitsemansa ammattilaisen, kuten kättilön tai lääkärin kanssa (Klemetti – Hakulinen-Viitanen 2013: 256). Useimmat synnyttävät äidit mieltävät oman kodin turvalliseksi ja miellyttäväksi paikaksi synnyttää. Oman kodin tuttu ympäristö rauhoittaa sekä rentouttaa ja siten tukee kehon fysiologista prosessia, mikä edesauttaa synnytyksen etenemistä. Rentoutuminen mahdollistaa kehon oman hormonaalisen kivunlievitysjärjestelmän toiminnan, jolloin lääketieteellistä kivunlievitystä tarvitaan vähemmän. (Jääskeläinen – Vierimaa 2015: 2.)

Vaatimuksena suunnitellulle kotisyntytykselle on fyysinen ja psyykinen terveys niin ennen raskautta kuin sen ajanakin. Myös aikaisemman raskauden ja synnytyksen tulee olla sujunut normaalisti. Synnyttävä nainen yhdessä kumppaninsa kanssa tekevät päätöksen synnytystavasta ja -paikasta. Kotona tapahtuvan synnytyksen seurannasta ei tule tinkiä ja toivottavaa olisi, että lähimmän sairaalan kanssa voitaisiin olla yhteistyössä. (Miettinen 2014: 159.)

Kotisyntytystä suunnittelevan raskaana olevan naisen suositellaan olevan perusterve uudelleensynnyttävä, eli matalan riskin synnyttävä. Matalan riskin synnyttäjällä tarkoitetaan, ettei raskaana olevalla ole perussairauksia, raskaus on yksisikiöinen, sikiö on päätilassa, raskauden kulku on säännöllinen eikä raskaana oleva ole B-streptokokkipositiivinen. Raskaana olevalla ei myöskään suositella olevan aikaisempia sektioita eikä imukuppiavusteisia synnytyksiä. Synnytyksen tulee tapahtua täysiaikaisena, mutta ei yliaikaisena. (Klemetti – Hakulinen-Viitanen 2013: 257.)

2.3 Raskauden aikainen hoito Suomessa, Alankomaissa ja Iso-Britanniassa

Raskauden aikaisen hoidon tavoitteena on turvata raskaana olevan naisen sekä sikiön terveys, ehkäistä raskaudenaikaisia häiriöitä ja edistää tulevan lapsen kehitysympäristön terveellisuutta, turvallisuutta sekä koko tulevan perheen hyvinvointia. Äitiysneuvo-

lassa voidaan mahdollisimman varhain tunnistaa raskausajan ongelmia ja tarpeen vaatiessa järjestää odottavalle äidille hoitoa, apua ja tukea. Äitiysneuvolan tehtävänä on järjestää suositusten mukaiset terveystarkastukset odottavan äidin, sikiön ja koko perheen hyvinvoinnin seuraamiseksi ja edistämiseksi. Sen tulee tukea ja auttaa vanhempia raskauden eri vaiheissa sekä syntymän jälkeen ja tehdä yhteistyötä kunnan eri toimijoiden, erikoissairaanhoidon sekä muiden tarvittavien tahojen kanssa lasta odottavien perheiden tukemiseksi. (Klemetti – Hakulinen-Viitanen 2013: 16–17.)

Suomessa raskaudenaikaisia terveystarkastuksia järjestetään äitiysneuvolassa ensisynnyttäjälle vähintään yhdeksän ja uudelleensynnyttäjälle vähintään kahdeksan. Näihin käynteihin sisältyy yksi koko perheen kattava laaja terveystarkastus ja kaksi lääkärintarkastusta. Ensisynnyttäjälle tarjotaan myös kaksi kotikäyntiä, joista toinen on raskausaikana ja toinen synnytyksen jälkeen. (THL 2015.) Suomessa kotisynnytykset eivät ole osa virallista terveydenhuoltojärjestelmää, mutta tästä huolimatta terveydenhuollon ammattihenkilöllä on velvollisuus äitiysneuvolassa antaa kotisynnytystä suunnittelevalle naiselle tietoa kotisynnytykseen liittyvistä käytännön järjestelyistä ja riskeistä. (Klemetti – Hakulinen-Viitanen 2013: 257.)

Alankomaissa naisen epäillessä raskautta hän vierailee omalääkäriinsä vastaanotolla. Raskauden varmistuessa lääkäri ohjaa raskaana olevan naisen kättilön vastaanotolle. Kättilö hoitaa raskautta tästä eteenpäin aina synnytyksen jälkeiseen aikaan saakka, ellei raskauden aikana ilmene komplikaatiota, jotka vaativat lääkärin hoitoa. Alankomaissa nainen voi itse valita raskautta ja synnytystä hoitavan kättilönsä. Ensimmäinen raskauden aikainen seuranta tapahtuu noin raskausviikolla 12, jolloin tehdään ensimmäinen ultraäänitutkimus. Ensimmäisellä käynnillä keskustellaan myös raskaana olevan naisen ja hänen kumppaninsa synnytyspaikkatoiveesta. Raskauden aikaisia seurantakäyntejä pyritään järjestämään neljän viikon välein ja lähellä laskettua aikaa joka toinen viikko. (Expatica 2015.)

Iso-Britanniassa raskauden aikainen hoito alkaa Suomen ja Alankomaiden tapaan raskausviikkojen 9–12 välillä. Myös Iso-Britanniassa raskaana oleva nainen ohjautuu raskauden aikaiseen hoitoon omalääkäriin läheteellä tai olemalla itse yhteydessä kättilöön. Matalan riskin raskauksien hoito on keskitetty kättilöille. Jotkut sairaalat ovat perustaneet yksiköitä, jotka keskittyvät raskauden aikaisiin ongelmiin. Näihin yksiköihin ohjataan saamaan hoitoa ne naiset, joilla on ollut ongelmia raskauden alussa. Raskaana olevalle naiselle ja hänen kumppanilleen tarjotaan synnytysvalmennuksen kaltaista

kurssia noin 8–10 viikkoa ennen laskettua aikaa. Kursseilla käsitellään raskauteen liittyviä aiheita, kuten terveyttä raskauden aikana, mitä synnytyksessä tapahtuu ja vauvan hoitoa. (MSLC 2016.)

2.4 Kotisynnytykset Suomessa

Kun 1900-luvun puolivälissä synnytykset siirrettiin täysin sairaaloihin, olivat välimatkat pitkiä, kulkuyhteydet huonoja ja liikkuminen vaikeaa. Raskauden seuranta ja riskiraskauksien tunnistaminen raskauden aikana oli tähän päivään verrattuna hyvin kehittymätöntä. Tuona aikana myös huono ravitsemus, hygieeniset olot, suuret perheet sekä väestön korkeampi sairastuvuus vaikeuttivat asioita entisestään. Sellaisissa oloissa synnytysten siirtäminen sairaaloihin yhdessä neuvolaverkoston kehityksen kanssa vähensi merkittävästi vastasyntyneiden ja äitien kuolleisuutta. Tänä päivänä kyseiset olosuhteet ovat kuitenkin hyvin erilaiset 1950–60 lukuun verrattuna. (Miettinen 2014: 151.)

Nykyisin Suomessa äitiyshuolto on maailman kärkitasoa, sillä äiti- ja perinataalikuolleisuus ovat maailman alhaisimpia ollen 3,9 promillea vuonna 2012 (STM 2016: 104). Suomessa on syntynyt synnytyslääkäri Aila Miettisen ja muiden terveydenhuollon ammattilaisten aloitteesta Aktiivinen synnytys ry -niminen yhdistys, joka tarjoaa synnyttäjille naisille tietoa kotisynnytyksistä ja toimii kohtauspaikkana kotikätilöiden, eli kotiloiden, ja kotisynnytystä suunnittelevien naisten välillä.

Suomessa kotisynnytystä suunnitteleva perhe vastaa itse kotisynnytyksensä järjestämisestä. Raskaana oleva nainen on kuitenkin oikeutettu saamaan puolueetonta tietoa kotisynnytyksistä, siihen liittyvistä riskeistä ja käytännönjärjestelyistä äitiysneuvolassa. Perheen tulee järjestää itse synnytyksen avuksi kaksi laillistettua terveydenhuollon ammattihenkilöä, esimerkiksi kaksi kätilöä tai vaihtoehtoisesti yksi kätilö sekä yksi lääkäri, jotka osaavat hoitaa synnytyksen ja tarvittaessa elvyttää vastasyntyntä. Synnytystä hoitaneen henkilön on arvioitava kotona syntyneen vastasyntyneen vointia, hengitystä, syömistä ja erittämistä ainakin kerran vuorokaudessa lastenlääkärin tarkastukseen asti. (Klemetti – Hakulinen-Viitanen 2013: 256–257.)

2.5 Kotisynnytykset Alankomaissa

Alankomaissa perheillä on kaksi vaihtoehtoa sille, missä he haluavat synnyttää: sairaala ja koti. Molemmat ovat olleet aina hyväksytyjä vaihtoehtoja ja osa virallista terveydenhuoltojärjestelmää. Yleisenä käsityksenä pidetään sitä, että synnytys on osa normaalia elämää ja sairaalaan menemiselle tarvitaan jokin erityinen syy, kuten sairaus. Prosentuaalisesti Alankomaat onkin yksi maailman johtavista kotisynnytysmaista. (Miettinen 2014: 164.) Alankomaissa tehdyissä tutkimuksissa on ilmennyt, että kotona synnyttäneet naiset ovat tyytyväisiä kodin miellyttävään ympäristöön ja kokevat hallitsevansa tilanteen paremmin. Kotona synnyttäneillä äideillä on vähemmän synnytyksen jälkeistä verenvuotoa ja välilihan repeämiä. Kotisynnytyksissä käytetään myös vähemmän apuvälineitä ja niissä päädytään harvemmin sektioon kuin sairaalassa tapahtuneissa synnytyksissä. (Zielinski – Ackerson – Kane 2015: 361.)

2.6 Kotisynnytykset Iso-Britanniassa

Iso-Britanniassa kotisynnytykset ovat aina olleet hyväksytyjä ja osa virallista terveydenhuoltojärjestelmää (Miettinen 2014:163). Kaikista synnyttäjistä 2,3 prosenttia oli kotisynnyttäjiä vuonna 2014 (ONS 2015). Iso-Britanniassa nainen voi synnyttää kotona, kättilöiden johtamassa yksikössä tai sairaalassa. Päätös synnytyspaikasta määräytyy riskien sekä äidin ja perheen tarpeiden perusteella. Muille kuin ensisynnyttäjille suunnitellun kotisynnytyksen sanotaan olevan yhtä turvallinen kuin sairaalassa tai kättilöjohtoisessa yksikössä synnyttämisen. Jos äiti on terve ja matalan riskin synnyttäjä, tulee hänelle Iso-Britanniassa tarjota vaihtoehto kotisynnytykseen. Kotisynnytyksessä äidin tukena on kättilö, joka poikkeustilanteissa hoitaa siirtymisessä sairaalaan. (NHS 2015.)

Iso-Britanniassa kotisynnytysten suosio on kasvamassa sekä synnyttäjien että kättilöiden keskuudessa. Maassa toimii Aktiivisen synnyttämisen liike sekä ABC- eli Alternative Birth Centre -keskuksia, jotka valmentavat sekä rohkaisevat äitejä koti- ja poliklinikasyntymyksiin. Englannissa käytössä on myös niin sanottu dominojärjestelmä, jonka mahdollistavat piirikättilöt. He vastaavat raskauden seurannasta, ovat äidin tukena synnytyksen alussa kotona, hoitavat synnytyksen lopun poliklinikalla sekä kotiuttavat äidin ja syntyneen vauvan. Tätä 'oma kättilö' -järjestelmää hankaloittavat kuitenkin työaika-sopimukset ja -säännökset. (Miettinen 2014: 163.)

3 Opinnäytetyön tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymys

Opinnäytetyön tarkoituksena on kuvata kotisynnytyksiä kolmessa Euroopan maassa: Suomessa, Alankomaissa ja Iso-Britanniassa. Kirjallisuuskatsauksen keinoin selvitetään syitä sille, miksi naiset valitsevat synnytyspaikakseen kodin näissä maissa. Tulosten perusteella eri maissa päätöksentekoon vaikuttavia asioita on mahdollista vertailla.

Työssä haetaan vastausta seuraavaan kysymykseen:

- Mitkä tekijät vaikuttavat naisen päätökseen synnyttää kotona Suomessa, Alankomaissa ja Iso-Britanniassa?

Opinnäytetyön tavoitteena on tuottaa tietoa kotisynnytyksistä ja syistä, jotka johtavat kotisynnytyksen valintaan tuleville synnyttäjille, kättilöille, kättilöopiskelijoille ja muille terveydenhuollon ammattihenkilöille. Opinnäytetyön avulla tavoittelemme myös omaa ammatillista kasvuamme sekä kättilöinä että terveysalan ammattilaisina.

4 Opinnäytetyön toteutus

Opinnäytetyö toteutettiin kirjallisuuskatsauksena. Sen avulla saatiin koottua tietoa siitä, kuinka paljon aiheesta löytyy aiempaa tutkimustietoa ja millaisia aiemmat tutkimukset ovat olleet sisällöllisesti sekä menetelmällisesti. (Johansson ym. 2007: 2–4.) Seuraavaksi esitellään opinnäytetyössä käytettyä menetelmää ja sen etenemistä.

4.1 Menetelmänä kirjallisuuskatsaus

Opinnäytetyön menetelmäksi valikoitui integroitu kirjallisuuskatsaus, sillä sen pohjaksi on mahdollista valita erilaisilla metodisilla lähtökohdilla tehtyjä tutkimuksia (Salminen 2011: 8). Integroidun kirjallisuuskatsauksen tekeminen perustuu vaiheisiin: tutkimuskysymysten muodostaminen, aineiston haku ja keruu, aineiston laadun arviointi, aineiston analysointi sekä tulkinta ja tulosten esittäminen (Stolt – Axelin – Suhonen 2016: 13).

Opinnäytetyön ensimmäisenä vaiheena oli tiedonhaku, sillä aiempaa tutkimusta ei varsinkaan Suomesta löytynyt kovin laajalti. Tämän pohjalta aihe alkoi vähitellen rajautua

ja tutkimuskysymys hahmottua. Tutkimuskysymykset ovat kirjallisuuskatsauksen perusta; ne ohjaavat aineistonkeruuta, jotta voidaan löytää mahdollisimman käyttökelpoista tietoa. (Kangasniemi ym. 2013: 291–295.)

4.2 Aineiston keruu

Systemaattiseen aineistohakuun kuuluu varsinainen aineiston haku sekä valintaprosessi relevantin aineiston löytämiseksi. Tavoitteena on löytää aiempaa tutkimustietoa, joka vastaa tutkimuskysymyksiin. Tiedonhakuja on mahdollista tehdä sähköisesti tai manuaalisesti. Sähköisessä tiedonhaussa aiheen perusteella valitaan sopivat hakusanat sekä määritetään sisäänotto- ja poissulkukriteerit, jotta haun tuloksena voidaan löytää tutkimuskysymyksiin vastaavaa aineistoa. Tutkimukset valitaan sisäänotto- ja poissulkukriteerien avulla ensin otsikon, sitten tiivistelmän ja lopuksi vielä koko tekstin mukaan. Jokaisen valinnan vaiheen aikana tulee arvioida tutkimuksen sopivuutta aineistoksi tutkimuskysymysten sekä luotettavuuden perusteella. (Stolt – Axelin – Suho- nen 2016: 25–27.)

Työ pohjautuu kirjallisuuteen ja aiempiin tutkimuksiin kotisynnytyksistä Euroopassa. Kirjallisuuskatsauksen rajaamiseksi valintakriteereiksi aineistolle muodostui käsiteltävän maan sijainti Euroopassa, kotisynnytysten suhteellisesti suurempi määrä ja maan yhteiskuntarakenteen samankaltaisuus Suomen kanssa. Maat, jotka Suomen lisäksi valikoituivat meille tutkittaviksi, olivat Alankomaat ja Iso-Britannia.

Taulukko 1. Aineiston sisäänotto- ja poissulkukriteerit

Sisäänottokriteerit	Poissulkukriteerit
Tieteellinen julkaisu.	Ei tieteellinen julkaisu.
Luettavissa suomeksi tai englanniksi.	Luettavissa vain muulla kuin suomen- tai englanninkielellä.
Julkaistu 2006–2016. Suomea käsittelevät julkaistu 1998–2016.	Julkaistu ennen vuotta 2006. Suomea käsittelevät julkaistu ennen vuotta 1998.
Sisältö on tutkimuskysymyksiin vastaavaa.	Sisältö ei vastaa tutkimuskysymyksiin.

Käsitlee Suomea, Alankomaita tai Iso-Britanniaa.	Käsitlee muita maita kuin Suomea, Alankomaita tai Iso-Britanniaa.

Alustavaa tiedonhakuja tehtiin suunnitelmavaiheessa käyttäen kotimaista Medic, kansainvälisiä Cinahl ja PubMed sekä Metropolian kirjaston omaa MetCat -tietokantaa. Alkuun tehtiin kokeiluhakuja ja kartoitettiin, millaisia tutkimuksia aiemmin oli tehty. Näin löytyivät myös teoreettista viitekehystä varten sopivat lähteet. Varsinaista tiedonhakuja tehdessä sisäänotto- ja poissulkukriteereitä käyttäen parhaiten kansainvälisiä tutkimusartikkeleita löytyi käyttämällä Cinahl -tietokantaa. Medic -tietokannasta löytyi kaksi Suomea käsittelevää tutkimusartikkelia, jotka olivat jo löytyneet Cinahlista. Tietokannoista löytyneiden Kirsi Viisaisen tutkimusartikkelin avulla löytyi vielä kaksi Suomea käsittelevää sopivaa artikkelia käsihakua käyttäen. Nämä löytyivät samasta, synnytyspaikkaa käsittelevästä, tutkimusartikkeleista koostetusta väitöskirjasta. Tämän käsihaun aikana päätettiin ottaa huomioon myös vanhempia Suomea koskevia julkaisuja, jotta kirjallisuuskatsaukseen saataisiin lisää materiaalia.

Valmis tiedonhaku on kuvattu liitteissä olevassa taulukossa, josta näkyy aineiston valintaprosessi tutkimuksen otsikon, abstraktin sekä koko tekstin perusteella (Taulukko 4). Tiedonhaussa käytettyjä hakusanoja olivat: kotisynnytys, "home birth", "home childbirth", home, birth, Suomi, suomalainen, Finland, Finnish, Netherlands, Holland, Dutch, UK, The United Kingdom, Britain, The Great Britain, England. Tiedonhaussa löytyi yhteensä kahdeksan ja käsihauulla kaksi tutkimusartikkelia. Valittu aineisto on kuvattu ja numeroitu liitteissä olevassa taulukossa (Taulukko 5).

Aineistoksi valikoitui sisäänotto- ja poissulkukriteerien avulla yhteensä kymmenen tutkimusta, jotka on lueteltu sekä numeroitu taulukossa seuraavalla sivulla (Taulukko 2). Suomea käsitteleviä näistä oli neljä, joista yksi oli pro gradu tutkielma (Jouhki 2008), joka oli toteutettu laadullisena tutkimuksena, ja loput tutkimusartikkeleita, joista kaksi oli laadullisia tutkimuksia (Viisainen 2000a; Viisainen 2000b) ja yksi oli määrällinen tutkimus (Viisainen ym. 1998). Alankomaita käsitteleviä tutkimuksia valikoitui Suomen tapaan myöskin neljä. Ne kaikki olivat tutkimusartikkeleita, joista kaksi oli toteutettu laadullisena (Borquez – Wieggers 2006; Johnson ym. 2007) ja kaksi määrällisenä tutkimuksena (Van Haaren-ten Haken ym. 2012; Christiaens – Bracke 2006). Iso-Britannian

kotisyntyä käsitteleviksi tutkimuksiksi valikoitui yksi laadullisen tutkimuksen tutkimusartikkeli (Coxon ym. 2013) sekä yksi kirjallisuuskatsaus (Ashley – Weaver 2012).

Taulukko 2. Kirjallisuuskatsauksessa käytetty aineisto

1	Jouhki, Maija-Riitta 2008. Kotisyntyä valintana – synnyttäjän näkökulma. Pro Gradu -tutkielma. Kuopion Yliopisto. Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta.
2	Viisainen, Kirsi – Gissler, Mika – Räikkönen, Outi – Perälä, Marja-Leena – Hemminki, Elina 1998. Interest in alternative birth settings in Finland. <i>Acta Obstetrica et Gynecologica Scandinavica</i> . 77. 729–735.
3	Viisainen, Kirsi 2000. Negotiating Control and Meaning: Home Birth as a Self-Constructed Choice in Finland. <i>Choices in Birth Care – The Place of Birth</i> . Saarjärvi 2000. Liite IV. 139–165.
4	Viisainen, Kirsi 2000. The moral dangers of home birth: parents' perceptions of risks in home birth in Finland. <i>Sociology of Health & Illness</i> . 22 (6). 792–814
5	Borquez, Heather A. – Wieggers, Therese A. 2006. A Comparison of labour and birth experiences of women delivering in a birthing centre and at home in the Netherlands. <i>Midwifery</i> . 22 (4). 339–347.
6	Van Haaren-ten Haken, Tamar – Hendrix, Marijke – Nieuwenhuijze, Marianne – Budé, Luc – de Vries, Raymond 2012. Preferred place of birth: Characteristics and motives of low-risk nulliparous women in the Netherlands. <i>Midwifery</i> . 28 (5). 609–618.
7	Christiaens, Wendy – Bracke, Piet 2009. Place of birth and satisfaction with childbirth in Belgium and the Netherlands. <i>Midwifery</i> . 25. 11–19.
8	Johnson, Taralyn – Clark Callister, Lynn – Freeborn, Donna – Beckstrand, Renea – Huender, Katinka 2007. Dutch Women's Perceptions of Childbirth. <i>The American Journal of Maternal/Child Nursing</i> . 32 (3). 170–177.
9	Coxon, Kirstie – Sandall, Jane – Fulop, Naomi J. 2013. To what extent are women free to choose where to give birth? How discourses of risk, blame and responsibility influence birth place decisions. <i>Health, Risk & Society</i> 2014. 16 (1). 51–67.
10	Ashley, Sarah – Weaver, Jane 2012. Factors influencing multiparous women who choose a home birth. <i>British Journal of Midwifery</i> . 20 (9). 646–652.

4.3 Sisällönanalyysi

Aineiston analysointiin käytettiin aineistolähtöistä eli induktiivista sisällönanalyysiä, jotta tutkittavasta ilmiöstä saatiin kuvaus selkeässä muodossa. Sisällönanalyysin avulla tutkittava aineisto on mahdollista kuvata tiivistetyssä muodossa kategorioiden ja käsitteiden kautta. Sisällönanalyysi koostuu kolmesta vaiheesta: aineiston redusoinnista, klusteroinnista ja abstrahoinnista (Kuvio 1). Ennen näitä vaiheita määritetään analyysiyksikkö ja perehdytään aineistoon huolellisesti lukemalla sitä läpi useita kertoja. (Kyngäs – Vanhanen 1999: 3–5.)

Kuvio 1. Sisällönanalyysin eteneminen

Aineiston redusoinnissa eli pelkistämässä analysoitavasta aineistosta etsitään kirjallisuuskatsauksen tutkimuskysymyksiin vastaavia ilmaisuja, joita analyysissä lähdetään käsitteellistämään. Redusointia ohjaavat tutkimuskysymykset, joiden avulla aineistosta koodataan olennainen tieto esimerkiksi alleviivaamalla. Nämä alleviivatut ilmaisut kirjoitetaan erikseen ylös. Tutkimuksista löytyneet tutkimuskysymyksiin vastaavat ilmaisut pelkistetään välttämättä niiden tarkoituksen muuttamista. (Kyngäs – Vanhanen 1999: 5.)

Toisessa vaiheessa, aineiston klusteroinnissa eli ryhmittelyssä, aineistosta koodatuista pelkistetyistä ilmauksista etsitään yhtäläisyyksiä ja erilaisuuksia. Samaa asiaa tarkoittavat ilmaukset ryhmitellään samaan kategoriaan alakategoriaksi, joka nimetään kategorian sisältöä hyvin kuvaavalla käsitteellä. Näin aineisto saadaan tiivistymään. Induktiivisessa sisällönanalyysissä pelkistettyjen ilmaisujen yhdistäminen omiin kategorioihinsa on kiinni tutkijan omasta päättelystä ja päätöksistä. (Kyngäs – Vanhanen 1999: 6.)

Sisällönanalyysin viimeisessä vaiheessa, abstrahoinnissa eli käsitteellistämässä, saman sisältöisiä alakategorioita yhdistetään toisiinsa muodostamalla niistä yläkategorioita, jotka nimetään sisältönsä eli alakategorioiden mukaan. Nimeämisessä voidaan käyttää hyväksi deduktiivista päättelyä nimeämällä kategorioita tutujen käsitteiden avulla, esimerkiksi 'fyysinen hyvinvointi'. Näin sisällönanalyysin avulla alkuperäisistä

ilmauksista edetään teoreettisiin käsitteisiin ja lopulta johtopäätöksiin. (Kyngäs – Vanhanen 1999: 6–7.)

Sisällönanalyysi tehtiin kaikille kolmelle maalle (liitteiden Taulukko 6), Suomelle, Alankomaille ja Iso-Britannialle, erikseen, jotta tulosten nojalla oli mahdollista pohtia maiden välisiä yhtäläisyyksiä ja toisaalta myös vertailla niiden eroavaisuuksia. Taulukossa 3 on esitelty esimerkki sisällönanalyysistä alkuperäisilmauksista yläluokkiin siirtyen.

Taulukko 3. Esimerkki sisällönanalyysistä

Alkuperäisilmaus	Pelkistetty ilmaus	Alaluokka	Yläluokka
"..no edellinen synnytys oli kotisyntyminen, se on tärkeä syy ja se oli musta hieno kokemus.." (1.)	Aiempi myönteinen kotisyntymiskokemus	Aiempi syntymiskokemus	Aiempi syntymiskokemus
"Ensimmäinen epäonnistunut ensimmäinen syntymiskokemus.." (1.)	Epämiellyttävä aiempi syntymiskokemus sairaalassa	Aiempi kielteinen sairaalasyntymiskokemus	
"Myös hänen miehensä Eeron mielipide oli tärkeä: hän oli päättänyt jo kymmenen vuotta aiemmin, että jos hän ikinä saisi lapsia heidän tulisi syntyä kotona." (3.)	Puolison kannustava asenne	Puolison mielipide	Läheisten merkitys
"..noo mulla on esimerkiksi mun perheen tuki ollu, silleen positiivi-	Perheeltä saatu myönteinen tuki	Läheisten myönteinen tuki	

nen..” (1.)			

5 Tulokset

Kirjallisuuskatsauksen tulokset olivat hyvin samankaltaisia kaikissa kolmessa tarkastelussa maassa. Naiset kokivat kodin miellyttävänä ympäristönä synnytykselle ja synnytyksen luonnollisena tapahtumana. Naisten päätökseen synnyttää kotona vaikutti myös aiempi synnytyskokemus sekä läheisten merkitys synnytyksen aikana. Kirjallisuuskatsauksessa korostui itsemääräämisoikeuden toteutumisen tärkeys niille naisille, jotka valitsivat kotisynnytyksen. Suomessa myös kätilön saatavuudella ja kotisynnytyksestä saatavilla olevalla tiedolla oli merkitys synnytyspaikan valinnalle. Kuvioihin 2, 3 ja 4 on koottu maittain sisällönanalyysin avulla saadut keskeiset tulokset.

Taulukko 4. Kotisynnytyspäätökseen vaikuttaneet tekijät

Kotisynnytyspäätökseen vaikuttaneet tekijät	Suomi	Alankomaat	Iso-Britannia
Käsitys synnytyksestä luonnollisena tapahtumana	1, 3, 4	5	9, 10
Itsemääräämisoikeuden toteutuminen	1, 3, 4	5, 6, 8	9, 10
Läheisten merkitys	1, 2, 3	5	9
Koti miellyttävänä ympäristönä	1, 3	5, 6, 7, 8	10
Aiempi synnytyskokemus	1, 2, 3	5	9, 10
Kotisynnytykseen liittyvä tieto	1		
Kätilön saatavuus	1		

5.1 Kotisyntytyksen naisen valintana Suomessa

Naiset kuvasivat voimakkaasti, ettei synnytys ole heidän mielestään sairaus eikä kuulu sairaalaan (Jouhki 2008: 25). Naiset ja heidän puolisonsa kokivat, että sana ”luonnollinen” kuvaa juuri sellaista synnytystä jonka he halusivat (Viisainen 2000a: 155). Myös naisten elämäkatsomus ja suhtautuminen syntymään, elämään ja kuolemaan vahvistivat käsitystä synnytyksestä luonnollisena tapahtumana (Jouhki 2008: 31). He kokivat, että voidakseen synnyttää niin luonnollisesti kuin mahdollista, heidän tuli synnyttää kotona. Tämä kokemus korostui varsinkin ensisyntyttäjien keskuudessa. Kotona he kokivat pystyvänsä päättämään synnytyksen etenemisestä ja tuntemaan olonsa turvallisiksi; nämä seikat liittyivät naisten mielestä luonnolliseen synnytykseen. Naiset halusivat, että heidän lapsensa saisi syntyä maailmaan kokien mahdollisimman vähän synnytykseen liittyvää stressiä ja toimenpiteitä. (Viisainen 2000a: 147.) Vanhemmat päätyivät kotisyntytykseen myös sen vuoksi, että sairaala tuntui heistä epäsuotuisalta paikalta luonnollisen synnytyksen onnistumiselle (Viisainen 2000b: 805).

”Ja mun mielestä se on niin normaali, luonnollinen tapahtuma, ett ei se, ei se oikeestaan kuulu sairaalaan! Se ei oo sairaus!” (Jouhki 2008: 25.)

”No just sen takia, että ei se oo mun mielestä mikään sairaus!” (Jouhki 2008: 25.)

Naisille synnytyksen hallitseminen eli itsemääräämisoikeuden toteutuminen oli yksi tärkeimmistä osista heidän kuvaillessaan ’luonnollista’ synnytystä ja he kokivat, että synnytyksen kontrollointi itse oli mahdollista vain sairaalan ulkopuolella. Naisille oli tärkeää, että he saavat synnytyksen aikana tehdä asiat niin kuin he itse haluavat (Viisainen 2000a: 149–151), vaikuttaa synnytyksen kulkuun ja välttää sairaalan rutiineja. Naiset eivät myöskään halunneet tehdä kompromisseja omassa synnytyksessään. (Jouhki 2008: 26.) Tehtyään päätöksen kotisyntytyksestä naiset kokivat, että kaikki tulisi menemään hyvin, vaikka esimerkiksi äitiysneuvolassa heidän päätöstään kyseenalaistettaisiinkin (Viisainen 2000b: 803–806).

”Että sitten se olen minä joka päättää, ett miten se.. hoidetaan ja mä en joudu siinä tekemään mitään kompromisseja minkään rutiinien tai käytäntöjen vuoksi.” (Jouhki 2008: 26.)

Synnytysympäristö oli yksi merkittävistä syistä sille, miksi naiset valitsivat kotisyntytyksen. Oma koti koettiin miellyttäväksi ympäristöksi ja siihen liitettiin turvallisuutta, kun taas sairaalaympäristöön liitettiin pelkoa ja vierautta. (Jouhki 2008: 26, Viisainen 2000a: 147.) Koti tuntui naisten mielestä harmoniselta, rauhalliselta sekä miellyttävältä paikalta synnyttää. Kotona he kokivat myös saavansa synnytykselle tarvitsemaansa yksityisyyttä. (Viisainen 2000a: 149.)

”Ja sitten vain ymmärsin, että olen jotenkin todella yksityisyyttä haluava henkilö, enkä tiedä olisinko edes voinut hallita synnytystä sellaisena kuin toivoin, jos ympärillä olisi ollut tuntemattomia ihmisiä. Tämän takia tuntui, että koti-ympäristö oli minulle se oikea.” (Viisainen 2000a: 149.)

Esimerkiksi puolisolta, perheeltä, ystäviltä ja muilta kotisyntytyksen kokeneilta saatu tuki koettiin merkityksellisenä kotisyntytyksen päätöksen kannalta. Tuki ilmeni kannatuksena, hyväksymisenä, tiedon jakamisena ja osallistumisena synnytykseen. (Jouhki 2008: 31, Viisainen ym. 1998: 731.) Naisen päätökseen saattoi vaikuttaa myös hänen puolisonsa positiivinen mielipide kotisyntytyksestä (Viisainen 2000a: 148). Osa naisista halusi mahdollistaa aikaisempien lasten osallistumisen synnytykseen eikä lapsia haluttu viedä sairaalaan, joten kotisyntytyks nähtiin parhaana vaihtoehtona (Jouhki 2008: 27).

”Myös hänen miehensä Eeron mielipide oli tärkeä: hän oli päättänyt jo kymmenen vuotta aiemmin, että jos hän ikinä saisi lapsia heidän tulisi syntyä kotona.” (Viisainen 2000a: 148.)

Naisten aiempi synnytyskokemus oli yksi kotisyntytyksen valintaan vaikuttavista asioista (Jouhki 2008: 24, Viisainen ym. 1998: 729, Viisainen 2000a: 149). Epämiellyttävä ja traumaattinen sairaalasyntytykskokemus tai vastakohtaisesti aiempi positiivinen kokemus kotisyntytyksestä johti valintaan synnyttää kotona (Jouhki 2008: 24, Viisainen 2000a: 149). Aiemmat kielteiset sairaalasyntytykset nostivat esiin pelon ja turvattomuuden tunteita (Jouhki 2008: 24). Jopa vuosien jälkeen epäonnistuneesta sairaalasyntytyksestä naiset kokivat sen hyvin raskaana kokemuksena. Tärkeimmiksi synnytykseen negatiivisesti vaikuttaneiksi seikoiksi naiset nostivat sen, että sairaalassa heidän omia mielipiteitään ja toiveitaan ei kuunneltu (Viisainen 2000a: 150–151), he kokivat epäonnistuneensa ja heidän luottamuksensa oli petetty (Jouhki 2008: 25). Naiset eivät myöskään kokeneet oloaan miellyttäväksi sairaalan sterilissä ympäristössä. Ko-

tisyntynytspäätökseen vaikutti joillain naisilla myös aiempi positiivinen kokemus. Esimerkiksi tilanteessa, jossa vauva oli suunnittelemattomasti syntynyt kotiin, mutta kokemus oli mieluinen, halusi nainen synnyttää myös seuraavan lapsensa kotona. (Viisainen 2000a: 151.)

”No tähän viimeisimpään..mm.. tietenkkin suurimmat syyt oli ne mun aikaisemmat kokemukset, että ne oli niin positiivisia, että ei mulla ees siinä vaiheessa tullu edes mieleen mikään muu vaihtoehto” (Jouhki 2008: 24.)

”..ja mua ei silleen niinku.. kunnioitettu päähenkilönä siinä.. niinku pääosassa, synnyttäjänä...että, että se sairaalan asenne ja auktoriteetti ja nää.. asenne niinku naiseen.. niin ei ollu sellanen, että ois tuntunu hyvältä...” (Jouhki 2008: 25.)

Kotisyntynytukseen liittyvää tietoa naiset saivat useista eri lähteistä ja erityisesti tutkimustiedon antamalla varmuudella oli positiivinen vaikutus kotisyntynytuspäätökseen. Kirjallisuuden positiiviset synnytyskokemukset loivat luottamusta kohdata syntymä ja synnytys luonnollisena tapahtumana. Kirjoista naiset saivat vinkkejä myös itse synnytukseen. (Jouhki 2008: 30, Viisainen 2000b: 802.) Lähteenä toimi myös suomalaisten synnytysaktiivien ryhmä Aktiivinen synnytys ry, jonka merkitystä moni nainen kuvasi tärkeäksi (Viisainen 2000a: 153). Etsityn tiedon avulla kotisyntynytystä suunnittelevat parit kuvasivat pystyneensä analysoimaan niin kotisyntynytksen riskejä kuin sen hyviäkin puolia (Viisainen 2000b: 800.)

Kättilön saatavuudella oli merkitys naisten valintaan synnyttää kotona. Erityisesti oman kättilön varma osallistuminen synnytukseen edisti kotisyntynytuspäätöstä. Kättilön saatavuus vaikutti myös kotisyntynytuspäätöstä estävästi, koska julkinen terveydenhuolto ei tarjoa kättilön palveluita kotiin ja kättilön etsintä koettiin vaikeana. (Jouhki 2008.)

Kuvio 2. Kotisynnytyspäätökseen johtaneet tekijät Suomessa

5.2 Kotisynnytys naisen valintana Alankomaissa

Alankomaissa kotisynnytystä pidettiin vaihtoehtoisena tapana synnyttää. Naisilla, jotka synnyttivät kotona, oli usein erilaiset odotukset kohdistuen itseensä ja synnytykseen kuin heillä, jotka valitsivat synnytyksen sairaalassa (Borquez – Wiegiers 2006: 345).

Naisten päätökseen synnyttää kotona vaikutti suuresti toive autonomiasta, mahdollisuus tehdä omia päätöksiä ja hallita synnytyksen kulkua (Van Haaren-ten Haken ym. 2012: 610). Kotona naiset kokivat pystyvänsä synnyttämään ja tekemään asioita oman aikataulunsa mukaisesti (Johnson ym. 2007: 174). Kotona synnyttäneet naiset olivat usein sairaalassa synnyttäneitä vanhempia, koulutetumpia, feministisempiä ja valmiimpia ottamaan vastuu synnytyksen etenemisestä. Nämä naiset olivat myös päättäväisempiä ja arvostivat naisen itsemääräämisoikeutta synnytyksen hoidossa. (Borquez – Wiegiers 2006: 345.)

Kotona synnyttäneiden naisten joukko koki oman kodin ympäristön luotettavana ja turvallisen ollessaan omien tavaroidensa ympäröimänä tutussa ympäristössä. Synnytyksen eteneminen, esimerkiksi supistusten kärsiminen autossa koettiin hankalana.

Oman kodin rauha ja omat tavarat saivat synnyttävän naisen tuntemaan olonsa mukavaksi ja rentoutuneeksi. (Borquez – Wieggers 2006: 344, Johnson ym. 2007: 174.) Rauhallisuuden lisäksi koti tuntui naisista myös harmoniselta paikalta synnyttää (Johnson ym. 2007: 174). He kokivat tutun ympäristön olevan eduksi synnytykselle ja pitivät positiivisena sitä, että heidän oli mahdollista tehdä mitä he halusivat, toisin kuin sairaalassa. Koti tuntui naisten mielestä yksityisemmältä paikalta kuin sairaala, koska tuntemattomia ihmisiä ei osallistuisi synnytykseen. (Van Haaren-ten Haken ym. 2012: 614.) Naisten mielipiteeseen vaikutti myös kodin sairaalalle vastakkainen ympäristö (Christiaens – Bracke 2006: 17), sillä synnytys voisi edetä luonnollisella ja rauhallisella aikataululla ilman ulkopuolisten mielipiteitä (Johnson ym. 2007: 174). Vapaus käydä kylvyssä tai suihkussa synnytyksen edetessä sekä päättää asennosta jossa haluaa synnyttää, koettiin tärkeänä (Borquez – Wieggers 2006: 345).

”Kotona voin käyttää omia tavaroitani ja tehdä mitä haluan, paljon paremmin kuin sairaalassa olisi mahdollista.” (Van Haaren-ten Haken ym. 2012: 613.)

”Kotiympäristössä kaikki tapahtui niin kuin sen kuuluikin tapahtua ja se oli hyvin rauhoittavaa ja rentouttavaa minulle.” (Johnson ym. 2007: 174.)

”Ympäristö oli hiljainen ja rauhallinen ja se teki myös minut hiljaiseksi ja rauhalliseksi.” (Johnson ym. 2007: 174.)

Naiset, joilla oli taustalla jo yksi tai useampi onnistunut synnytyskokemus kotona, tiesivät mitä odottaa synnytykseltä ja halusivat synnyttää tulevankin lapsensa kotona. Osa naisista koki, että perheen muiden lasten kannalta on hyvä, ettei kenenkään tarvitse poistua kotoa synnytyksen ajaksi. (Borquez – Wieggers 2006: 345.)

”Mukavampi myös muille perheen lapsille, ettei kenenkään tarvitse lähteä.” (Borquez – Wieggers 2006: 345.)

Kuvio 3. Kotisynnytyspäätökseen johtaneet tekijät Alankomaissa

5.3 Kotisynnytys naisen valintana Iso-Britanniassa

Osa naisista, jotka päättivät synnyttää kotona eivät halunneet altistua sairaalasyntytyksen riskeille, vaan halusivat mahdollisimman vähätoimenpiteisen synnytyksen. Naiset halusivat, ettei heidän puolestaan tehtäisi synnytyksen aikana päätöksiä esimerkiksi synnytyksen aloittamisesta; tämä ei heidän mielestään kuulunut luonnollisesti etenevään synnytykseen. (Coxon ym. 2013: 53–62.)

Naiset arvostivat mahdollisuutta päättää synnytyksen kulusta itse (Ashley – Weaver 2012: 649). Kotona synnyttäessään naiset kokivat voivansa tehdä asioita, joita he olivat jo harjoitelleet ja suunnitelleet tekevänsä synnytyksen aikana. Tämä oli heidän mielestään paras mahdollinen tilanne synnytykselle. (Coxon ym. 2013: 62.)

”Olen ajatellut, että parhaaseen mahdolliseen tilanteeseen, eli kotona synnyttämiseen, tähtääminen on sen arvoista, että voin tehdä niitä asioita, joita olen jo alkanut tekemään, ja joita olen ajatellut tehdä synnytyksen aikana.” (Coxon ym. 2013.)

Oman kodin ympäristö oli kotisynnytyksen valinneille naisille tärkeä asia, sillä heidän oli mahdollisuus saada yksityisyyttä, synnytys tuntui arvokkaammalta ja heitä tukeva am-

mattilainen keskittyi vain synnyttävään naiseen (Coxon ym. 2013: 64). Koti koettiin parhaana paikkana saavuttaa tila, jossa naisella on synnytys omassa hallinnassaan (Ashley – Weaver 2012: 651). Kotisyntyksen valinneille naisille korostui päätöksenteossa myös läheisten merkitys, eivätkä he halunneet olla erossa perheestään (Coxon ym. 2013: 53).

Naiset, joilla ei ollut aiempaa synnytyskokemusta, olivat useammin avoimempia kotisyntykselle kuin naiset, jotka synnyttivät uudelleen (Coxon ym. 2013: 57). Myös aiempi negatiivinen synnytyskokemus, sekä aiempi sairaalasyntyminen vaikuttivat toiveeseen synnyttää kotona. Aikaisemmin synnyttäneillä naisilla oli kokemusta synnytyksen kulusta, joten he osasivat tehdä päätöksen pohjautuen kokemukseen. (Ashley – Weaver 2012: 646).

Kuvio 4. Kotisyntypäätökseen johtaneet tekijät Iso-Britanniassa

6 Pohdinta

Kirjallisuuskatsauksen menetelmin ja kansainvälisen aineiston avulla saatiin vastaus tutkimuskysymykseen. Kirjallisuuskatsauksen tulokset vastasivat tekijöiden ennakkoletuksia ja olivat verrattavissa teoreettisessa viitekehysessä esitettyihin taustatietoihin. Tulosten tarkastelussa peilataan kirjallisuuskatsauksen tuloksia Aila Miettisen kirjaan *Nainen naiselle – Luonnollinen syntymä*. Miettinen on ollut jo vuosikymmeniä Suomalaisen kotisynnytyuskulttuurin puolesta puhuja ja on yksi Aktiivinen synnytys ry:n perustajajäsenistä.

6.1 Tulosten tarkastelu

Koska kirjallisuuskatsauksen tulokset ovat hyvin yhteneväisiä tarkastelluissa maissa, voidaan ajatella naisten kaikkialla Euroopassa ajattelevan hyvin samankaltaisesti kotisynnytyksestä. Kotia pidetään luonnollisen synnytyksen mahdollistumiselle oikeana ympäristönä. Kotona naisen on mahdollista tehdä itse päätöksiä liittyen synnytyksen etenemiseen, toisin kuin sairaalassa. Sairaalaympäristössä vastuu on lääkäreillä, kätilöillä ja hoitajilla, mutta vastuun velvoittamina he myös tekevät päätökset koskien synnytyksen etenemistä. Tämä voi aiheuttaa joillekin naisille ahdistusta ja kokemuksen siitä, että naisen omaa itsemääräämisoikeutta häiritään ja synnytys etenee hänen keholleen epäluonnolliseen tahtiin. Myös Miettinen toteaa, että kotona synnyttäessä vastuusta ei tule ongelmaa, koska se on selkeästi synnyttäjällä koko synnytyksen ajan. Kun vastuu ei ole kätilöllä tai lääkärillä kuten sairaalassa, voidaan välttyä varmuuden vuoksi tehtäviltä toimenpiteiltä ja näin tarpeettomalta synnytyksen kulkuun puuttumiselta. (Miettinen 2014: 159.) Kotiympäristössä synnytys etenee luonnollisella painollaan. Nainen voi synnyttää haluamassaan asennossa ja tehdä synnytyksen aikana niitä asioita, joita haluaa. Kotona synnyttämisen etuna naiset kokivat myös sen, että naisen ei tarvitse olla erossa läheisistään tai perheen vanhemmista lapsista.

Vaikka tulokset maiden välillä olivat samankaltaisia, niin Suomea koskevissa tutkimuksissa korostui myös kätilön saatavuus ja kotisynnytykseen liittyvän tiedon kerääminen. Alankomaissa ja Iso-Britanniassa kotisynnytys kuuluu äitiyshuollon piiriin, ja erityisesti Alankomaissa naiselle tarjotaan mahdollisuus valita kotisynnytys ja saada laillistettu kätilö avustamaan kotisynnytystä. Suomen terveydenhuolto ei tätä mahdollisuutta tarjoa, vaan naisen on itse luotava kontakti ei vain yhteen, vaan peräti kahteen synnytystä

hoitavaan terveydenhuollon ammattilaiseen (Klemetti – Hakulinen-Viitanen 2013: 257). Naiset, jotka harkitsevat kotisyntymistä Suomessa joutuvat oman kokemuksensa mukaan itse hankkimaan tietoa kotisyntymisestä.

Useat naiset eivät pidä raskautta ja synnytystä sairaalahoitoa vaativana sairautena, vaan heille luonnollisin paikka synnyttää on omassa kotiympäristössä. Sairaalan merkitys korostuu heille sairauden hoidossa, eivätkä he halua yhdistää tätä mielikuvaa synnytykseen. Myös Miettinen kuvaa sairaalan olevan sairauden tyssija, johon synnytys on siirretty jokapäiväisestä elämästä (Miettinen 2014: 150). Luonnollisuus voi tarkoittaa eri naisille eri asioita. Niille, jotka haluavat synnyttää kotona, oma kotiympäristö on ainoa paikka saavuttaa luonnollisuus. Nykyisin vallallaan oleva luonnollisuuden ihannointi ja tavoittelu tulee luultavasti vaikuttamaan myös synnytyskulttuurin luonnollistumiseen ja mahdollisesti lisäämään kotisyntymysten määrää. Yksi mahdollisuus Suomen julkiselle terveydenhuollolle voisikin olla kotisyntymysten liittäminen osaksi äitiyshuoltoa.

Jokaisessa tarkastellussa maassa korostui kotiympäristön merkitys. Koti tuntui naisten mielestä turvalliselta, yksityiseltä ja rauhalliselta paikalta synnyttää, millä oli naisten mielestä synnytykselle positiivinen vaikutus. Tämän voidaan ajatella johtuvan siitä, että yleisesti naiset toivoivat luonnollisuutta ja sairaalassa toimenpiteiden mahdollisuus on suurempi ja sairaalan melu ja henkilökunnan synnytykseen osallistuminen voi aiheuttaa naisille ei toivottua stressiä.

Kotona synnyttävät naiset toivoivat heillä itsellään olevan suurempi mahdollisuus kontrolloida synnytykseen vaikuttavia tekijöitä. Vaikka naiset useimmiten tunnustivatkin kotisyntymisen riskit, kokivat he kuitenkin olevansa itse parhaiten tietoisia oman synnytyksensä kulusta ja hallinnasta. Naiset kokivat aikaisempien synnytysten aikana, että esimerkiksi toimenpiteitä pidettiin itsestäänselvyyksinä eivätkä naiset kokeneet, että he voisivat itse vaikuttaa synnytyksen kulkuun sairaalassa.

Aikaisempi positiivinen tai negatiivinen synnytyskokemus saattoi vaikuttaa naisen valintaan synnyttää seuraavalla kerralla kotona. Myös Miettinen kirjoittaa useimpien kotona synnyttäneiden päätyvän seuraavankin synnytyksen kohdalla valitsemaan synnytyspaikakseen kodin (Miettinen 2014: 159). Aiempi hyvin negatiivinen synnytyskokemus sairaalassa luonnollisesti asettaa naisen tilanteeseen, jossa hän pohtii sitä, miten seuraava synnytyskokemus olisi positiivinen. Tutkimuksista ja kirjallisuudesta löytyvät positiiviset kokemukset kotisyntymisestä saattavat tällöin rohkaista naista pohtimaan ko-

tisyntytystä vaihtoehtona seuraavalle synnytykselleen. Kielteinen synnytykokemus sairaalassa voi jättää naiseen syvät arvet ja säilyä naisen mielessä niin raskaana kokemuksena, että nainen kokee synnyttämisen kotona ainoana turvallisena vaihtoehtona. Yllätyksenä tuleva kotisyntyminen saattaa toisaalta olla niin positiivinen kokemus, että sairaalamyönteinenkin ihminen voi seuraavalla kerralla haluta synnyttää kotona.

Myös puolison myönteinen tuki kotisyntytykselle voi vahvistaa naisen halukkuutta synnyttää kotona. Vaikka nainen toivoisikin kotisyntytystä, saattaa hän päätyä sairaalasyntyttykseen huomioidessaan puolisonsa mielipiteen. Läheisiltä saatu tuki ja heidän synnytykseen osallistuminen vahvistavat naisen kotisyntytyspäätöstä, ja kotisyntyminen vaatiikin esimerkiksi puolisolta toisenlaista sitoutumista kuin naisen synnyttäessä sairaalassa. Myös Miettinen tuo ilmi, että Suomessa synnyttäminen on pirstottu ja vieraannutettu sen luonnollisesta ympäristöstä, eli perheestä. Myös lasten ja isovanhempien osallistaminen synnytykseen tulisi olla mahdollista, mikäli perhe kokee sen arvokkaaksi kokemukseksi. (Miettinen 2014: 150.)

6.2 Luotettavuus ja eettisyys

Opinnäytetyön tuloksena pyritään luotettavan tiedon tuottamiseen. Koko prosessin ajan työtä arvioidaan luotettavuuskriteereiden avulla. Kirjallisuuskatsauksen ollessa kvalitatiivinen tutkimus, arvioidaan sen luotettavuutta kriteerein: uskottavuus (credibility), vahvistettavuus (dependability), reflektiivisyys ja siirrettävyys (transferability) (Kylmä – Juvakka 2007: 127–129). Plagioinnin ehkäisemiseksi valmiille työlle käytettiin automaattista Turnitin -plagioinnintarkastustietokantaa. Opinnäytetyön työstämisen aloitukseen liittyy usein ennakkokäsityksiä mahdollisista lopullisista tuloksista. Koska ennakkokäsitykset vastasivat sisällönanalyysin avulla saatuja opinnäytetyön tuloksia, voidaan sen katsoa lisäävän kirjallisuuskatsauksen reflektiivisyyttä.

Julkaistut tutkimukset käyvät läpi vertaisarviointiprosessin, joka lisää niiden luotettavuutta ja samalla niihin pohjautuvaa kirjallisuuskatsauksen luotettavuutta. Toisaalta se, että kirjallisuuskatsaukseen ei ollut mahdollista ottaa mukaan tutkimuksia, joita ei ollut saatavilla, tai jotka olivat maksullisia, vaikuttaa sen laajuuteen ja luotettavuuteen. Jokainen kirjallisuuskatsaukseen valittu tutkimus arvioitiin erikseen tiedon kattavuuden, tulosten edustavuuden, asetelman eheyden ja luotettavuuden kannalta. (Stolt ym. 2016: 25–29.)

Se, että eri maiden tutkimuksista saadut tulokset olivat hyvin yhdenmukaisia, puoltaa arvioinnin onnistuneisuutta aineiston valinnassa. Vaikka Iso-Britanniaa käsitteleviä tutkimuksia valikoituikin kirjallisuuskatsaukseen tutkimuskysymyksen perusteella vain kaksi, kertoo niiden tulosten ja koko aineiston tulosten yhtäläisyys siitä, että tämä ei merkittävästi vähentänyt opinnäytetyön tai maiden välisen vertailun luotettavuutta. Suomea käsitteleviä, tutkimuskysymykseen vastaavia tutkimuksia löytyi niukasti, joten kirjallisuuskatsaukseen päädyttiin ottamaan useampi saman tutkijan tekemä tutkimus. Useampien saman tutkijan tekemien tutkimusten sisällyttäminen ei välttämättä heikennä kirjallisuuskatsauksen luotettavuutta, mutta se on otettava huomioon.

Sisällönanalyysissä luotettavuuden kannalta haasteena on sen tekijän kyky tuottaa subjektiivinen näkemys ilmiöstä varsinkin silloin, kun aineistoa on analysoitu tulkitsemalla. Tutkijan on pyrittävä pelkistämään aineisto ja muodostamaan kategoriat kuvaamalla ilmiötä mahdollisimman objektiivisesti. Yhteys aineiston ja tulosten välillä on oltava osoitettavissa niin, että muodostetut kategoriat liittyvät analyysissä tuotettuun käsittejärjestelmään, jotta tulosta voidaan pitää luotettavana sekä eettisesti hyväksyttävänä. Usein analyysin luotettavuuden lisäämiseksi voidaan käyttää face-validateettia tai toista luokittelijaa ja sen yhteydessä yksimielisyyskerrointa. (Kyngäs – Vanhanen 1999: 10.) Tässä kirjallisuuskatsauksessa luotettavuutta voidaan ajatella lisäävän se, että sisällönanalyysi tehtiin kahden asiaan perehtyneen henkilön toimesta, eikä yksin, ja molemmilla oli mahdollisuus kertoa oma näkemyksensä.

Suomen äitiyshuollolla on ollut kielteinen asenne kotisynnytyksiin ja 1950–60 -luvulla kotisynnytykset haluttiin lopettaa (Miettinen 2014: 18). Ilmiö vallitsee edelleen ja suomalaisia tutkimuksia kotisynnytyksistä ja niiden turvallisuudesta on tehty erittäin vähän, sillä kotisynnytyismäärät ovat liian pieniä tilastollisten erojen havaitsemiseen (Jääskeläinen – Vierimaa 2015: 4). Suomessa tehdyt tutkimukset keskittyvät pieneen joukkoon synnyttäjiä ja niissä käsitellään pääosin synnyttäjien sekä perheiden kokemuksia synnytystapahtumasta ja valintaan liittyvästä päätöksenteosta. Yhtenä haasteena oli tarkastella tutkimustietoa kriittisesti ja jokaisen tutkimuksen kohdalla kiinnittää huomiota tutkitun joukon laajuuteen. Valituissa Euroopan maissa tehdyt tutkimukset antoivat hieman toisistaan poikkeavaa tilastotietoa kotisynnytysten määristä maittain. Toisena haasteena olikin valita tutkimukset, jotka olivat luotettavan tahon tekemiä sekä julkaisemia ja täyttivät samalla sisäänotto- sekä poissulkukriteerit.

Luotettavuuden lailla myös eettisyys tulee ottaa huomioon koko opinnäytetyöprosessissa. Eettisyys tulee huomioida tutkimuskysymysten muotoilussa ja valitun näkökulman mahdollisen subjektiivisuuden synnyttämän virhearvioinnin tunnistavassa aineiston arvioinnissa. Tutkimusetiikan noudattaminen raportoinnin oikeudenmukaisuuden, tasavertaisuuden ja rehellisyyden kannalta nousee esiin aineiston valinnassa ja analyysissä. Eettisyyden ja luotettavuuden parantumiseksi tutkimuskysymyksistä on edetävä johtopäätöksiin läpinäkyvällä ja johdonmukaisella tavalla, jotta lukija pystyy seuraamaan etenemistä. (Kangasniemi ym. 2013: 297–298.) Eettisyyden varmistamiseksi kaikki sisäänotto- ja poissulkukriteerit täyttävät tutkimukset valittiin kirjallisuuskatsaukseen, tekijöiden omien ennakkokäsitysten ei annettu vaikuttaa sisällönanalyysiä tehdessä analyysin vaiheisiin ja tehdyt johtopäätökset pyrittiin perustelemaan mahdollisimman hyvin.

7 Johtopäätökset ja jatkotutkimusehdotukset

Kotisyntytystä naisen valintana on tutkittu Suomessa vain vähän ja osa tutkimuksista on jopa 20 vuotta vanhoja. Tässä opinnäytetyössä vertailtiin naisten valintaa Suomessa Alankomaihin ja Iso-Britanniaan laajemman kuvan saamiseksi kotisyntytyspäätökseen johtaneista syistä Euroopassa. Tulosten perusteella vertailtiin syitä, jotka vaikuttavat naisten päätöksentekoon eri maissa. Kirjallisuuskatsauksen tuloksena ilmeni, että kaikissa kolmessa maassa naiset valitsevat kotisyntytysten tavoitellessaan itselleen parasta mahdollista synnytyskokemusta. Päätöksentekoon vaikuttaa keskeisesti näkemys kodista parhaana paikkana synnyttää, aiempi synnytyskokemus, läheisten merkitys, itsemääräämisoikeuden toteutuminen ja naisten käsitys syntymästä luonnollisena tapahtumana. Suomessa myös kättilön saatavuudella ja kotisyntytuksesta saatavilla olevalla tiedolla on merkitystä valintaan. Opinnäytetyö osoittaa, kuinka naiset eri puolilla Eurooppaa valitsevat kotisyntytysten samankaltaisista syistä.

Tulevaisuuden trendinä synnytyksissä tulee varmasti olemaan luonnonmukaisuus, minkä voidaan ajatella vaikuttavan kotisyntytysten määrien kasvamiseen jatkossakin. Tuore tutkimustieto kotisyntytöksistä on kaivattua niin terveydenhuollon ammattilaisten ammattitaidon ylläpitämiseksi kuin kotisyntytystä suunnittelevien naisten tiedolliseksi tueksi ja synnytyksen turvallisuuden takaamiseksi. Kotisyntytysmäärien jatkuvasti kasvavassa voisikin olla syytä pohtia, olisiko kotisyntytysten järjestämiseen syytä kiinnittää

huomiota tulevissa terveydenhuollon rakenneuudistuksissa. Synnytyssairaaloiden lakkautukset ja niistä johtuvat terveystalouden ja asukkaiden välisien välimatkojen kasvaminen aiheuttavat riskejä kotona synnyttävälle naisille tai tekevät kotisyntymisen jopa mahdottomaksi sairaalaan ollessa liian kaukana. Käynnissä olevat rakennemuutokset eivät täten ainakaan vahvista kotisyntymisen asemaa tai naisen valinnanvapautta niihin liittyen. Toisaalta nämä samaiset etäisyydet saattavat myös lisätä kotisyntymisten määrää.

Kuten jo työn tietoperustasta ilmenee, kotisyntymiset eivät kuulu Suomessa äitiyshuollon piiriin, eikä Suomen julkinen terveydenhuolto tarjoa kotisyntymistä suunnittelevalle naiselle kättilöä tai synnytyksessä tarvittavia välineitä. Alankomaissa taas kotisyntymis on osa synnytyskulttuuria, eikä synnytystä nähdä sairaalahoitoa vaativana sairautena. Suuri osa matalan riskin synnyttäjistä synnyttää kotona kättilön kanssa, eikä sitä nähdä poikkeavana käytäntönä. Suomessa tulisikin pohtia, onko sairaalasyntymis 2010 – luvun Suomessa ainoa turvallinen synnytystapa ja voisiko kotisyntymisistä olla esimerkiksi taloudellista hyötyä sairaanhoitopiireille esimerkiksi niiden vähäisten toimenpidemäärien vuoksi. Vaikka terveydenhuollon ammattihenkilöllä on velvollisuus äitiysneuvolassa antaa kotisyntymistä suunnittelevalle naiselle tietoa siihen liittyvistä käytännön järjestelyistä ja riskeistä (Klemetti – Hakulinen-Viitanen 2013: 257), useat naiset kokivat, että heidän päätöstään synnyttää kotona arvosteltiin äitiysneuvolassa hoitajan tai lääkärin toimesta (Jouhki 2008). Tästä syystä olisikin mielenkiintoista tehdä tutkimusta raskaana olevia hoitavien terveydenhuollon ammattilaisten asenteista ja kokemuksista koskien kotisyntymisiä.

Suomen julkinen terveydenhuolto ei tällä hetkellä ota vastuuta kotisyntymisen turvallisuudesta, vaan vastuu on täysin synnyttävällä naisella ja häntä mahdollisesti auttavalla henkilöllä. Jos vastuu kuitenkin olisi julkisen terveydenhuollon ammattihenkilöllä, edistäisikö se turvallisuutta, kun synnytyksessä avustava henkilö olisi varmasti pätevä ammattilainen. Tutkimusta tulisi tehdä tulevaisuudessa myös siitä, miten raskaana olevat kokevat saaneensa tukea terveydenhuollon ammattilaisilta kotisyntymiseen, miten äitiysneuvolapalveluita tulisi kehittää raskaana olevien näkökulmasta ja kuinka moni raskaana olevista todellisuudessa miettii kotisyntymistä, mutta päätyy sairaalasyntymiseen sen ollessa lääkäreiden ja hoitohenkilökunnan suosittama synnytystapa.

Lähteet

Ashley, Sarah – Weaver, Jane 2012. Factors influencing multiparous women who choose a home birth. *British Journal of Midwifery*. 20 (9). 646–652.

Borquez, Heather A. – Wieggers, Therese A. 2006. A Comparison of labour and birth experiences of women delivering in a birthing centre and at home in the Netherlands. *Midwifery*. 22 (4). 339–347. Luettavissa myös sähköisesti.
<<http://www.sciencedirect.com.ezproxy.metropolia.fi/science/article/pii/S026661380600052?np=y>>.

Chalmers, Beverley – Mangiaterra, Viviana – Porter, Richard 2001. WHO Principles of Perinatal Care: The Essential Antenatal, Perinatal and Postpartum Care Course. *Birth*. 28 (3). 202–207. Luettavissa myös sähköisesti osoitteessa
<<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1-046/j.1523-536x.2001.00202.x/full>>.

Christiaens, Wendy – Bracke, Piet 2009. Place of birth and satisfaction with childbirth in Belgium and the Netherlands. *Midwifery*. 25. 11–19.

Coxon, Kirstie – Sandall, Jane – Fulop, Naomi J. 2013. To what extent are women free to choose where to give birth? How discourses of risk, blame and responsibility influence birth place decisions. *Health, Risk & Society* 2014. 16 (1). 51–67.

Honkasalo, Marja-Liisa – Kangas, Ilka – Seppälä, Ullamaija 2003. Sairas, potilas, omainen: näkökulmia sairauden kokemiseen. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. Helsinki.

Expatica 2015. Having a baby in the Netherlands. Verkkodokumentti.
<http://www.expatica.com/nl/healthcare/Having-a-baby-in-the-Netherlands_107665.html http://www.expatica.com/nl/healthcare/Having-a-baby-in-the-Netherlands_107665.html>. Luettu 21.2.2017

Johansson, Kirsi – Axelin, Anna – Stolt, Minna – Ääri, Riitta-Liisa 2007. Systemaattinen kirjallisuuskatsaus ja sen tekeminen. *Hoitotieteen laitoksen julkaisuja*. Turun yliopisto.

Johnson, Taralyn – Clark Callister, Lynn – Freeborn, Donna – Beckstrand, Renea – Huender, Katinka 2007. Dutch Women's Perceptions of Childbirth. *The American Journal of Maternal/Child Nursing*. 32 (3). 170–177.

Jouhki, Maija-Riitta 2008. Kotisynnytys valintana – synnyttäjän näkökulma. Pro Gradu -tutkielma. Kuopion Yliopisto. Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta.

Jääskeläinen, Riitta – Vierimaa, Kaisa 2015. Kotisynnytys Suomessa – opas perheille ja ammattilaisille. Aktiivinen synnytys ry. Luettavissa myös sähköisesti osoitteessa
<http://aktiivinensynnytys.fi/wp-content/uploads/2016/07/aksy_kotisynnytys-esite_net-ti.pdf>.

Kangasniemi, Mari – Utriainen, Kati – Ahonen, Sanna-Mari – Pietilä, Anna-Maija – Jääskeläinen, Petri – Liikanen, Eeva 2013. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus: eteneminen tutkimuskysymyksestä jäsenettyyn tietoon. *Hoitotiede*. 25 (4). 291–301.

Klemetti, Reija – Hakulinen-Viitanen, Tuovi 2013. Äitiysneuvolaopas – Suosituksia äitiysneuvolatoimintaan. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Tampere. Juvenes print – Suomen Yliopistopaino Oy.

Kylmä, Jari – Juvakka, Taru 2007. Laadullinen terveystutkimus. 1.-2. Painos. Helsinki 2012. Edita Prima Oy. 127-155.

Kyngäs, Helvi – Vanhanen, Liisa 1999. Sisällön analyysi. Hoitotiede. 11 (1). 3–11.

Miettinen, Aila 2014. Nainen naiselle – Luonnollinen syntymä. Uudistettu painos. Kuopio: AilaM Oy.

MSLC= Maternity Service Liaison Committees

MSLC 2016. An introduction to maternity services in the NHS. Verkkodokumentti. <<http://www.chimat.org.uk/mslc/about/nhs>>. Luettu 21.2.2017.

NHS = National Health Service

NHS 2015. Where to give birth: the options. Verkkodokumentti: <<http://www.nhs.uk/conditions/pregnancy-and-baby/pages/where-can-i-give-birth.aspx>>.

ONS = Office for National Statistics

ONS 2015. Birth characteristics in England and Wales: 2014. Verkkodokumentti <<http://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/birthsdeathsandmarriages/livebirths/bulletins/birthcharacteristicsinenglandandwales/2015-10-08>>.

Salminen, Ari 2011. Mikä kirjallisuuskatsaus? Johdatus kirjallisuuskatsauksen tyypeihin ja hallintotieteellisiin sovelluksiin. Vaasan yliopisto. Luettavissa myös sähköisesti osoitteessa <http://www.uva.fi/materiaali/pdf/isbn_978-952-476-349-3.pdf>.

STM = Sosiaali- ja terveysministeriö

STM 2016. Edistä, ehkäise, vaikuta – Seksuaali- ja lisääntymisterveyden toimintaohjelma 2014–2020. 1–244.

Stolt, Minna – Axelin, Anna – Suhonen, Riitta 2016. Kirjallisuuskatsaus hoitotieteessä. Turun Yliopisto.

THL = Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

THL 2015. Määräaikaisten terveystarkastusten määrät ja ajankohdat. Lapset nuoret ja perheet. Verkkodokumentti. <https://www.thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/peruspalvelut/aitiys_ja_lastenneuvola/aitiysneuvola/maaraaikaisten-terveystarkastusten-maara-ja-ajankohdat>. Luettu 20.3.2017

van Haaren-ten Haken, Tamar – Hendrix, Marijke – Nieuwenhuijze, Marianne – Budé, Luc – de Vries, Raymond 2012. Preferred place of birth: Characteristics and motives of low-risk nulliparous women in the Netherlands. Midwifery. 28 (5). 609–618. Luettavissa myös sähköisesti <<http://www.sciencedirect.com.ezproxy.metropolia.fi/science/article/pii/S0266613812001386?np=y>>.

Viisainen, Kirsi – Gissler, Mika – Räikkönen, Outi – Perälä, Marja-Leena – Hemminki, Elina 1998. Interest in alternative birth settings in Finland. Acta Obstetrica et Gynecologica Scandinavica. 77. 729–735.

Viisainen, Kirsi 2000a. Negotiating Control and Meaning: Home Birth as a Self-Constructed Choice in Finland. *Choices in Birth Care – The Place of Birth*. Saarijärvi 2000. Liite IV. 139–165.

Viisainen, Kirsi 2000b. The moral dangers of home birth: parents' perceptions of risks in home birth in Finland. *Sociology of Health & Illness*. 22 (6). 792–814.

Zielinski, Ruth – Ackerson, Kelly – Kane Low, Lisa 2015. Planned home birth: benefits, risks, and opportunities. *International Journal of Women's Health*. 2015 (7). 361–377.
Luettavissa myös sähköisesti osoitteessa
<<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4399594/>>.

Tiedonhaku

Taulukko 4. Aineiston haku ja valinta sisältämättä käsihakua

Tietokanta	Hakusanat	Osumia yhteensä	Otsikon perusteella valitut	Abstraktin perusteella valitut	Koko tekstin perusteella valitut
Medic	Kotisynty*	17	7	2	2 (jotka samat kuin Cinahlista valitut)
Cinahl	home birth OR homebirth OR home childbirth OR place of birth AND Finland or Finnish	35	5	4	2 (jotka samat kuin Medicistä valitut)
Cinahl	home birth OR homebirth OR home childbirth OR place of birth AND Holland OR Netherlands OR Dutch	61	9	6	4
Cinahl	home birth OR homebirth OR home childbirth OR place of birth AND England or Britain or UK or United Kingdom or Great Britain	95	14	7	2

Analyysikehys

Taulukko 5. Valittu tutkimusaineisto ja sen kuvaus

Maa	Numerointi	Tekijä(t), julkaisu vuosi ja työn nimi	Tutkimuksen tarkoitus	Tutkimusmenetelmä	Tutkimuksen otos	Keskeiset tulokset
Suomi	1	Jouhki, Maija-Riitta 2008. Kotisynnytys valintana – synnyttäjän näkökulma.	Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata kotonaan synnyttäneiden naisten synnytyspaikan valintaan liittyvää päätöksentekoa, sitä edistäneitä ja estäneitä tekijöitä ja kotisynnytyskokemusta.	Teemahaastattelu, tutkimusaineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä.	10 kotona synnyttänytä naista.	Kotisynnytyspäätökseen johtaneet syyt olivat moninaisia. Kotisynnytyspäätöstä edistivät monet tekijät: monipuolinen ja monitasoinen tieto, ympäristön tuki, suhde syntymään, kuolemaan ja sairauteen, hyvä raskaus, kättilön saatavuus, itsetuottamus, kehotietoisuus ja oma päätös.
Suomi	2	Viisainen, Kirsi – Gissler, Mika – Räikkönen, Outi – Perälä, Marja-Leena – Hemminki, Elina 1998. Interest in alter-	Tarkastella toiveiden ja toteutuneiden päätösten määrää koskien vaihtoehtoja sekä tavantomaista synnytysten hoidtoa Suomessa.	Kansallinen tutkimus pohjautuen väestöön ja poikittaisanalyysi kaikista syntymistä vuosina 1990–1995.	Kansallinen tutkimus: 3000 lisääntymisikässä olevaa naista ja 400 miestä iältään 18–24 ja 40–44. Poikittaisanalyysi: kaikki syntyvät vuosina 1990–	Tutkimuksen perusteella suurin osa naisista ja miehistä piti sairaalasyntymistä parhaana vaihtoehtona ja kotisynnytystä parhaana piti naisista 6% ja miehistä 3%. Vastaukset erosivat lapsettomien vastaajien ja

		native birth settings in Finland.			1995.	vanhempien välillä. Kiinnostus vaihtoehtoista synnytystä kohtaan oli suurempi kuin toteutuneiden vaihtoehtoisten synnytysten määrä.
Suomi	3	Viisainen, Kirsi 2000. Negotiating Control and Meaning: Home Birth as a Self-Constructed Choice in Finland	Selvittää, miten kulttuuriin liittyvät synnyttämisen mallit ja käytännön mahdollisuudet valinnoille vaikuttavat naisten ja miesten käsitykseen kotisynnytyksestä.	Laadullinen tutkimus, joka koostunut haastatte- luista, jotka analysoitu.	21 suomalaista naista ja 12 miestä.	Luonnollisella synnytyksellä on erilaisia merkityksiä suomalaisille naisille; itsemäärääminen, kontrolli ja omaan intuitioon luottaminen. Tärkeimpiä syitä kotisynnytyksen valinnalle olivat toive luonnollisesta synnytyksestä kotona, toive vaihtoehdosta sairaalalle ja halu tehdä itse päätöksiä synnytyksen etenemisestä.
Suomi	4	Viisainen, Kirsi 2000. The moral dangers of home birth: parents' perceptions of risks in home birth in Finland.	Selvittää suomalaisten kotisynnyttäneiden tai kotisynnytystä suunnittelevien vanhempien käsityksiä kotisynnytyksen riskeistä.	Laadullinen tutkimus, joka toteutettu haastatte- luin.	21 suomalaista naista ja 12 heidän puoliso- aan.	Vanhemmat miettivät kolmenlaisia riskejä kotisynnytyspäätöstä tehdessään: raskauden ja synnytyksen lääketieteelliset riskit, hoidosta johtuvat lääketieteelliset riskit sekä moraaliset riskit johtuen lääketieteen ammattilaisten auktoritatiivista

						tietoa vastaan toimimisesta.
Alankomaa	5	Borquez, Heather – Wiegers, Therese 2006. A comparison of labour and birth experiences of women delivering in a birthing centre and at home in the Netherlands.	Verrata kotona ilman komplikaatioita synnyttäneiden naisten kokemuksia synnytyksestä ja syntymästä synnytysyksikössä ilman komplikaatioita synnyttäneiden naisten kokemuksiin.	Laadullinen tutkimus, osallistujat täyttivät kyselylomakkeen 1-6 kuukauden kuluttua synnytyksestä.	193 naista; 129 synnytti kotona ja 64 synnytysyksikössä.	Kotona synnyttäneet naiset kärsivät vähemmän kivuista, pyysivät vähemmän kipulääkkeitä, uskoivat tunteneensa kättilön paremmin ja antoivat synnytykselleen korkeamman arvosanan kuin synnytysyksikössä synnyttäneiden naisten joukko. Synnytysyksikössä synnyttäneet tunsivat olonsa turvallisiksi ja mukavaksi tietäen, että lääketieteellistä apua oli saatavilla, kun taas kotona synnyttäneiden joukko painotti kodin turvallisuutta ja luotettavuutta, sekä mahdollisuutta olla omassa tilassa rentona omien tavaroitten ollessa saatavilla.

Alankomaa	6	Van Haaren-ten Haken, Tamar ym. 2012. Preferred place of birth: Characteristics and motives of low-risk nulliparous women in the Netherlands.	Tutkia matalan riskin, jo aiemmin synnyttäneiden naisten erityispiirteisiä syitä, mieltymyksiä ja motiiveja koskien synnytyspaikan valintaa Alankomaissa.	Kohorttitutkimus, kyselylomake matalan riskin uudelleensynnyttäjille ja heidän puolisoilleen.	550 matalan riskin uudelleensynnyttäjää. 231 naista halusi synnyttää kotona kättilön avustuksella, 170 naista halusi sairaalasyntytyksen kättilöiden yksikössä ja 149 naista halusi synnyttää lääkärin johtamassa yksikössä.	Lääkärin johtamassa yksikössä synnyttäneet naiset olivat vanhempia, heidän perheensä olivat varakkaampia, heidän raskautensa oli alkanut useammin avustetusti ja heillä oli enemmän keskenmenoja kuin kotona tai kättilöiden yksikössä synnyttäneillä naisilla. Naisen päätös synnyttää kotona johtuu naisen halusta hallita omaa kehoaan ja toteuttaa itsemääräämisoikeutta.
Alankomaa ja Belgia	7	Christiaens, Wendy – Bracke, Piet 2006. Place of birth and satisfaction with childbirth in Belgium and the Netherlands.	Kerätä tietoa ja verrata yhteneväisyyksiä synnyttäneiden äitien tyytyväisyydessä synnytyksen ja synnytyspaikan välillä Belgiassa ja Alankomaissa. Belgia ja Alankomaat ovat samankaltaiset yhteiskunnat, mutta niissä vallitsee hyvin erilainen synnytyskulttuuri.	Määrällinen, verrannollinen tutkimus, jossa käytettiin kyselylomaketta mittaamaan tyytyväisyyttä synnytyksessä.	Kaksi kysymyslomaketta, jotka yhteensä 611 naista täyttivät. Ensimmäinen lomake täytettiin raskausviikolla 30 ja toinen 2 viikkoa synnytyksen jälkeen.	Naiset jotka synnyttivät suunnitellusti kotona, olivat tyytyväisempiä synnytykseensä molemmissa maissa. Belgialaiset naiset olivat kuitenkin yleisesti tyytyväisempiä synnytykseensä kuin naiset Alankomaissa. Tulokset ovat ristiriitaisia koska aiempien tutkimusten mukaan lääkkeettömän synnytyksen kokeneet naiset ovat tyytyväi-

			ri keskenään.			sempiä synnytykseensä ja lääkkeetön kotisyntyminen on huomattavan paljon yleisempää Alankomaissa kuin Belgiassa.
Alankomaa	8	Johnson, Taralyn ym. 2007. Dutch Women's Perceptions of Childbirth in the Netherlands	Tutkia kotona synnyttäneiden naisten kokemuksia synnytyksestä Alankomaissa.	Laadullinen tutkimus, jossa käytettiin 14 naista äänitettynä haastatteluja.	14 kotona synnyttäneitä naista.	Kotona synnyttämiseen liittyy monia etuja; synnyttäneet naiset tunsivat kontrolloineensa synnytystä ja ympäristöään. Synnytyskiput koettiin vaikeana mutta normaaliin synnytykseen kuuluvina. Voimaantumisen ja täyttymyksen tunne, joka liittyy synnytykseen ja äitiyteen ja kättilön roolin tärkeys äitiä tukevana apuna.
Iso-Britannia	9	Coxon, Kirstie ym. 2013. To what extent are women free to choose where to give birth? How discourses of risk blame and responsibility influ-	Tutkia kuinka kattavasti toteutuu naisen vapaus valita missä hän synnyttää.	Pitkittäinen narratiivinen tutkimus	Kolmen äitiysklinikan raskaana olevat asiakkaat aikavälillä 10/2009-11/2010.	Monille naisille synnytys sairaalassa oli automaattisesti oletettu vaihtoehto. Sairaalasynnytystä suunnittelevat naiset pitivät synnytystä lääketieteellisenä riskinä, mutta eivät olleet huolissaan synnytyksenaikaisista toimenpiteistä. Vaihtoehtoisissa oloissa synnyttäneet naiset

		ence birth place decisions.				pitivät myös velvollisuutenaan hankkia lääketieteellistä apua, mikäli tarvitsevat sitä synnytyksen aikana.
Iso-Britannia	10	Ashley, Sarah – Weaver, Jane 2012. Factors influencing multiparous women who choose a home birth – a literature review.	Tutkia, mitkä syyt vaikuttavat uudelleensynnyttävien naisten valintaan synnyttää kotona edellisen sairaalasyntytyksen jälkeen.	Kirjallisuuskatsaus kuudesta tietokannasta.	20 tutkimusartikkelia.	Tärkeimpiä kirjallisuuskatsauksen avulla löydettyjä teemoja naisten valintaan olivat: synnytyksen kontrollointi, edellisen synnytyksen negatiivisuus, riskit ja turvallisuus, kotisyntytyksen valintana elämäntavan vuoksi sekä kättilöiden vaikutus.

Sisällönanalyysi

Taulukko 6. Tutkimusaineiston sisällönanalyysi maittain

Suomi

Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Toive mahdollisimman luonnollisesta synnytyksestä (=kotona) Käsitys syntymästä ja synnytyksestä luonnollisena tapahtumana Elämäkatsomus Epäluottamuslause lääketieteelle	Käsitys synnytyksestä luonnollisena tapahtumana Elämäntapa	Käsitys synnytyksestä luonnollisena tapahtumana
Toimenpiteiden välttäminen Kotona nainen saa päättää miten synnytyksen tulisi edetä Halu tehdä itse päätöksiä synnytyksen kulusta Itsemääräämisen halu Itsemääräämisoikeuden toteutuminen Halu valita synnytystä hoitava henkilökunta Omaan intuition luottaminen (siitä että kaikki menee hyvin) Hyvä raskaus	Synnytystilanteen hallinta Itsemääräämisoikeus Itseluottamus ja kehontunteus	Itsemääräämisoikeuden toteutuminen
Halu olla läheisten ympäröimänä vieraiden ihmisten sijaan Perheeltä saatu myönteinen tuki	Läheisten myönteinen tuki	Läheisten merkitys

Puolison kannustava asenne	Puolison mielipide	
Mahdollisuus aikaisempien lasten osallistumiseen	Perheen osallistaminen synnytykseen	
Koti turvallisenä ympäristönä Kodin harmoninen, rauhallinen ja mukava ympäristö Stressin välttäminen Kotona nainen saa päättää Koti miellyttävänä ympäristönä Halu synnyttää muualla kuin sairaalassa Epäluottamus järjestelmää kohtaan Sairaala iatrogeenisenä ympäristönä	Koti miellyttävänä ympäristönä Negatiivinen asenne sairaalaympäristöä kohtaan	Koti miellyttävänä ympäristönä
Aiemmasta synnytyksestä johtuva halu synnyttää toisella tavalla Aikaisempi myönteinen kotisyntytyskokemus Epämiellyttävä ja traumaattinen aiempi synnytyskokemus sairaalassa Aikaisempi kielteinen sairaalasyntytyskokemus Positiivinen kokemus kotisyntytuksesta aikaisemman vahinkokotisyntytysten takia	Aiempi synnytyskokemus Aiempi kielteinen sairaalasyntytyskokemus Aiempi myönteinen kotisyntytyskokemus	Aiempi synnytyskokemus
Monipuolinen tieto kotisyntytuksesta	Monipuolinen tieto kotisyntytuksesta	Kotisyntytykseen liittyvä tieto
Kättilön saatavuus	Kättilön saatavuus	Kättilön saatavuus

Alankomaat

Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Koska he tuntevat kotona olonsa mukavaksi ja rentoutuneeksi Omassa ympäristössä synnyttäminen ei ole stressaavaa Mukavin ympäristö ennen synnytystä, sen aikana ja sen jälkeen Kodin rauha Oma kotiympäristö Kodin rauhallisuus ja hiljaisuus oman kodin luotettavuus Omassa ympäristössä olemisen omien tavaroiden ympäröimänä Mukava ja turvallinen ympäristö synnyttämiseen Kodin lämpö ja kodikkuus Kodin yksityisyys	Koti miellyttävänä ympäristönä	Koti miellyttävänä ympäristönä
Turvallisuuden tunne	Turvallisuuden tunne	
Tuki	Läheisiltä saatu myönteinen tuki	Läheisten merkitys
Synnytyksen hallinta Kontrolli synnytyksen ajan Ympäristön hallitseminen Päätösten tekeminen synnytyksen suhteen Asioiden tekeminen omalla aikataululla Synnytyksen luonnollinen ja rauhallinen tahti ilman ulko-	Synnytystilanteen hallinta	Itsemääräämisoikeuden

puolisia vaikutuksia		toteutuminen
Suurempi itsemäärääminen Voi tehdä mitä haluaa odotellessa, toisin kuin sairaalassa Päätösten tekeminen synnytyksen suhteen	Itsemääräämisoikeus	
Voi olla oma itsensä Oman kehon hallitseminen	Itseluottamus ja kehontuntemus	
Aiempi myönteinen kotisyntytyskokemus	Aiempi myönteinen kotisyntytyskokemus	Aiempi syntytyskokemus
Non-medical ympäristö kotona	Halu lääkkeettömään synnytykseen	Käsitys synnytyksestä luonnollisena tapahtumana

Iso-Britannia

Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Ei halua olla erossa perheestään	Perheen osallistaminen	Läheisten merkitys
Halu synnyttää luonnollisesti Ensimmäisen raskauden aikana oltiin avoimempia synnytykselle muissa kuin sairaalaolosuhteissa	Käsitys synnytyksestä luonnollisena tapahtumana	
Kotisyntyminen elämäntapaan liittyvänä valintana Kotisyntyminen nähdään voimaannuttavana ja positiivisena kokemuksena Negatiivinen asenne teknologiaa kohtaan	Elämäntapa	Käsitys synnytyksestä luonnollisena tapahtumana
Synnytyksen kontrollointi Koti on paras paikka saavut-	Synnytystilanteen hallinta	

taa tila, jossa nainen on kontrollissa		Itsemääräämisoikeuden toteutuminen
Yksilöllinen tarve kontrolloida synnytystä ja ympäristöä Toive valinnasta	Itsemääräämisoikeus	
Kielteinen aiempi synnytyskokemus Halu synnyttää kotona sairaalasyntyksen jälkeen	Aiempi kielteinen synnytyskokemus	Aiempi synnytyskokemus
Aiempien synnytysten tuoma kokemus ja päätöksen tekeminen niiden pohjalta	Aiempi synnytyskokemus	
Riskit ja turvallisuus	Turvallisuuden tunne	Koti miellyttävänä ympäristönä